

P6_TA-PROV(2007)0355

Läbirääkimisvolitused: EÜ-Ukraina laiendatud leping

Euroopa Parlamendi 12. juuli 2007. aasta soovitus nõukogule läbirääkimisvolituse kohta uue, laiendatud lepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahel (2007/2015(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Michał Tomasz Kamiński poolt fraktsiooni UEN nimel esitatud ettepanekut võtta vastu soovitus nõukogule läbirääkimisvolituse kohta uue, laiendatud lepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahel (B6-0022/2007);
- võttes arvesse nõukogu 22. jaanuari 2007. aasta otsust alustada Ukrainaga läbirääkimisi uue, laiendatud lepingu sõlmimiseks;
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina kohta, eelkõige 13. jaanuari 2005. aasta resolutsiooni Ukraina valimiste tulemuste kohta¹, 6. aprilli 2006. aasta resolutsiooni parlamendivalimiste kohta Ukrainas² ja 19. jaanuari 2006. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika kohta³;
- võttes arvesse komisjoni 12. mai 2004. aasta teatist Euroopa naabruspoliitika kohta (KOM(2004)0373) ja komisjoni hiljutist, 4. detsembri 2006. aasta teatist Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta (KOM(2006)0726);
- võttes arvesse 21. veebruaril 2005. aastal ühiselt vastu võetud ELi-Ukraina tegevuskava ja komisjoni hiljutist, 4. detsembri 2006. aasta Euroopa naabruspoliitika eduaruannet Ukraina kohta (SEK(2006)1505/2);
- võttes arvesse 1. detsembril 2005. aastal toimunud Euroopa Liidu ja Ukraina tippkohtumise ühisavaldust ning 27. oktoobril 2006. aastal toimunud Euroopa Liidu ja Ukraina tippkohtumise ühisavaldust;
- võttes arvesse Euroopa naabus- ja partnerlusinstrumendi kaudu Ukrainale antavat abi Ukraina reformikava toetamiseks;⁴
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 49;

¹ ELT C 247 E, 6.10.2005, lk 155.

² ELT C 293 E, 2.12.2006, lk 307.

³ ELT C 287 E, 24.11.2006, lk 312.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1638/2006, millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabus- ja partnerlusinstrumendi loomise kohta (ELT L 310, 9.11.2006, lk 1).

- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Ukraina vaheliste viisa andmise lihtsustamise ja ebaseaduslike sisserändajate tagasivõtmise lepingute allkirjastamist 18. juunil 2007. aastal;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 114 lõiget 3 ja artikli 83 lõiget 5;
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A6-0217/2007),
- A. arvestades, et Ukrainal on tihedad ajaloolised, kultuurilised ja majanduslikud sidemed Euroopa Liiduga ja arvestades, et Ukraina on ELi peamine partner Ida-Euroopas ning mõjutab oluliselt kogu kontinendi julgeolekut, stabiilsust ja heaolu;
 - B. arvestades, et Ukraina võttis vastu olulise seaduste paketi ja seadusemuudatused, mis olid Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmeks saamiseks vajalikud;
 - C. arvestades, et eespool nimetatud Euroopa naabruspoliitika 2006. aasta eduaruandes tunnustas komisjon märkimisväärseid edusamme, mida Ukraina on teinud inimõiguste austamise ja õigusriigi tugevdamise suunas, kuid nentis, et reformipüüdlusi tuleb tõhustada;
 - D. arvestades, et Ukraina on deklareerinud oma tahet integreeruda Euroopasse ja saada ELi liikmesriigiks ning arvestades, et kõik Ukraina poliitikas osalejad toetavad jätkuvalt üksmeelselt seda eesmärki;
 - E. arvestades, et Euroopa Parlament on kutsunud nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles kaaluma Ukrainale selge Euroopa perspektiivi andmist;
 - F. arvestades, et Euroopa Liit tunnustas Ukraina pürgimusi Euroopa Liidu suunal ja tervitas Ukraina euroopalikku valikut nõukogu 21. veebruari 2005. aasta järeldustes ning ELi ja Ukraina vahelises tegevuskavas, mis ei välista tulevikus selget Euroopa perspektiivi;
 - G. arvestades, et oma otsuses läbirääkimisvolituse kohta nägi nõukogu ette järjest tihedamate suhete loomist Ukrainaga; arvestades, et nõukogul oleks olnud siiski soovitatav kaasata reaalne perspektiiv ja määratleda lepinguga kehtestatavate suhete iseloom;
 - H. arvestades, et uus leping peaks ajendama Ukrainat ellu viima edasisi poliitilisi, majandus- ja sotsiaalreforme ning tugevdama kahe partneri vahelist koostööd,
 1. tervitab nõukogu otsust alustada läbirääkimisi uue lepingu üle, mille eesmärk on poliitilise koostöö süvendamine ja Ukraina järkjärguline majanduslik integreerumine Euroopa Liidu siseturgu;
 2. väljendab oma rahutust seoses praeguste poliitiliste pingetega ning kutsub kõiki asjaosalisi üles pidama kinni 27. mail 2007. aastal sõlmitud kokkuleppest ja töötama välja kõiki osapooli kaasava kõikehõlmava ja jätkusuutliku poliitilise lahenduse, hoides Ukrainat Euroopasse integreerumise teel;

3. kutsub Ukraina juhte, samuti nõukogu ja komisjoni üles tegema kõik võimalik, et tagada 2007. aasta märtsis alanud läbirääkimiste jätkumine; on siiski veendunud, et enne kui läbirääkimised viiakse lõpule ning ELi ja Ukraina vahel luuakse uued, tihedamad suhted, tuleb praegune kriis rahumeelselt lahendada, taastada kontroll ja tasakaal ning tagada õigusriigi põhimõtete elluviimine;
4. tunnistab, et Ukraina ja EL on edukalt täitnud partnerlus- ja koostöölepingus ette nähtud ülesanded ning kasutanud ära selle formaadiga antud võimalusi; on veendunud, et Ukraina ja ELi vahelise koostöö tase ning Ukraina roll praegustes Euroopa asjades nõuavad uut suhete formaati, mis läheks partnerlus- ja koostöölepingu kohustustest märksa kaugemale;
5. olles teadlik, kui ülimalt olulised on sümboolid ja perspektiiv avaliku toetuse kindlustamisel ambitsioonika reformikava rakendamiseks, usub, et läbirääkimiste tulemuseks peab olema assotsiatsioonilepingu sõlmimine, mis tõhusalt ja usaldusväärset toetab Ukraina Euroopa perspektiivi ja avab vastava protsessi, mis hõlmab võimalikku liikmelisust;
6. on seisukohal, et selle ühise Euroopaga ühinemise protsessi kiirus ja sügavus peab olema tugevas suhtes suutlikkusega läbi viia uuendusi Ukrainas ja ELis;
7. on seisukohal, et uue lepingu sõlmimise aluseks peaks olema EÜ asutamislepingu artikkel 310;
8. on seisukohal, et lepingus tuleks näha ette suhete järkjärguline arendamine, sätestades konkreetset tingimused, mida tuleb täita, ja ajakavad, millest tuleb kinni pidada; nõuab, et nähtaks ette lepingu läbivaatamine, võtmaks arvesse Ukrainas ja kahepoolsetes suhetes toimuvat dünaamilist arengut;
9. kutsub Ukraina poliitilist juhtkonda üles pühendumata reformide jõulisele rakendamisele ning pöördub kõigi Ukraina poliitikas osalejate ja kodanikuühiskonna liikmete poole üleskutsega püüda saavutada laiapõhjaline poliitiline konsensus riigi euroopalikke püüdlusi toetava stabiilse põhiseadusliku korra ja reformide osas; soovib võtta kooskõlas ELi tavadega vastu ja rakendada poliitiliste parteide ja poliitiliste kampaaniate rahastamist käsitlevad uued Ukraina õigusaktid, nagu ka selged õigusaktid, mille abil lahutatakse ettevõtlus võimust ja reguleeritakse huvide konflikte;
10. julgustab Ukraina liidreid jääma truuks oma pühendumusele järgida vabaduse, demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid ning austada inimõigusi ja põhivabadusi, mida Ukraina rahvas kaitses 2004. aasta detsembris;
11. kutsub Ukraina valitsust üles rõhutama korrupsioonivastase võitluse tugevdamise tähtsust ning vajadust jätkata avaliku teenistuse reformimist Euroopa standardite alusel, et soodustada läbipaistvust ja suurendada riigi haldusorganite vastutust, võttes vastu asjaomase õigusliku raamistiku;
12. rõhutab, et seoses väljakutsetega, mis Ukrainat lepingust tulenevate kohustuste täitmisel ootavad, peaks ära kasutama 2007.–2013. aasta finantsraamistiku ja 2008.–2009. aastaks kavandatud Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi läbivaatamisega saadavat võimalust suurendada ELi poolt Ukrainale antavat finantsabi, mis on elaniku kohta

- arvestatult praegu üsna tagasihoidlik; julgustab Ukrainat võtma tõhusamalt osa Euroopa projektidest;
13. rõhutab mitmepoolse koostöö tähtsust Musta mere piirkonnas; nõuab Põhjamõõtmelise sarnase ELi ja Musta mere piirkonna ühenduse loomist, et tõhustada ja julgustada enam dialoogi eesmärgiga luua stabiilsem, turvalisem ja demokraatlikum naabus ning tunnustab olulist rolli, mida Ukraina kõnealustes algatustes mängima peaks, eriti majanduskoostöö, energiavarustuskindluse, rände ja keskkonna valdkonnas;
 14. tervitab UEFA otsust usaldada Poolale ja Ukrainale 2012. aasta Euroopa jalgpallimeistrivõistluste ühine korraldamine; näeb seda kindla usaldusavaldusena Ukrainale kui Euroopa demokraatliku ühiskonna väärtuslikule liikmele ning usub, et see annab Ukraina juhtidele edasise tõuke reformide jätkamiseks;
 15. rõhutab olulist rolli, mida ELi–Ukraina parlamentaarne koostöökomisjon mängib ELi ja Ukraina vahelise koostöö soodustamisel, ning nõuab tungivalt Euroopa Liidu ja Ukraina vaheliste suhete parlamentaarsete mõõtmelise täiendavat tugevdamist; kutsub erinevaid ELi institutsioone üles parandama oma Ukrainaga seotud poliitika kooskõlastamist;
 16. edastab nõukogule järgmised soovitused ja palub tal komisjonile ülesandeks teha nende arvesse võtmine läbirääkimiste jätkamisel:
 - a) juhtida Ukraina partnerite tähelepanu vajadusele tugevdada veelgi enam liberaalse demokraatia alustugesid, eriti kui kõne all on stabiilne põhiseaduslik kord, inimõiguste- ja põhivabaduste kaitse, kaasa arvatud vähemuste õigused, demokraatliku kontrolli mehhanismide tugevdamine, kaasa arvatud tugev kodanikuühiskond, ja püsiva õigusriigi rajamine; tuletada sellega seoses meelde Veneetsia komisjoni arvamustes sisalduvat Ukrainaga seotud soovitusi, millest paljud tuleb endiselt ellu viia;
 - b) kutsuda Ukraina ametiasutusi üles täitma oma kohustusi rahvusvaheliste inimõigusi käsitlevate õigusaktide alusel ja kandma hoolt selle eest, et tagada naiste õigused võrdväärsusele, elule, vabadusele ja turvalisusele ning nulltolerants diskrimineerimise, piinamise ja julma, ebainimliku või alandava kohtlemise suhtes;
 - c) juhtida tähelepanu, et Ukraina stabiilsuse võti seisneb poliitilise võimu lahutamises majanduslikust võimust, korruptsiooni väljajuurimises, riigihankemenetluste läbipaistvamaks muutmises ja sõltumatu kohtusüsteemi tagamises; nõuda tungivalt, et Ukraina rakendaks ja jõustaks korruptsioonivastaseid meetmeid; rõhutada vajadust tagada õiguskindlus ja konkureerivate õigusruumide vältimine Ukraina õiguses; toetada kõikehõlmava haldusreformi vastuvõtmist ja rakendamist; rõhutada vajadust läbivaadatud justiits- ja siseküsimuste tegevuskava tõhusa rakendamise järele;
 - d) väljendada oma muret süüdistuse üle politseipoolse halva kohtlemise ja piinamise kohta, et saada kinnipeetavatelt ülestunnistusi, ning kutsuda Ukraina ametiasutusi üles täielikult rakendama piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemis- või karistamisviiside vastast konventsiooni;

- e) süvendada regulaarset poliitilist dialoogi kahepoolsetes, piirkondlikes ja rahvusvahelistes küsimustes kooskõlas kohustustega, mille Ukraina on endale piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil võtnud; näha ette Ukraina tihe kaasatus ühisesse välis- ja julgeolekupoliitikasse, samuti piirkondliku koostöö arendamisse Musta mere piirkonnas; seada eesmärgiks Ukraina rolli tugevdamine Ida-Euroopa piirkonnas ja ergutada Ukrainat jätkama oma tegevust, mis on suunatud stabiilsuse, julgeoleku ja demokraatia, samuti säästva arengu edendamisele ühises naabruses, pöörates erilisel tähelepanu külmutatud konfliktide lahendamisele kõnealusel piirkonnas; toetuda kogemustele, mis saadi Ukraina ja ELi piirihaldamise abimissiooni koostööst Ukraina ja Moldova piiril, pidades silmas, et Euroopa Parlament kiidab heaks algatuse pikendada missiooni volitusi veel kaheks aastaks;
- f) toetada vaba ettevõtlust ja Ukraina turumajanduse tugevdamist ning teha jõupingutusi õigusaktide ühtlustamiseks ühenduse õigustikuga, et parandada Ukraina investeerimisolusid, viidates siinkohal eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivile 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivile 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta², ning võtta vastu õigusakte projektide rahastamise kohta, ja anda panus riigi kasvupotentsiaali; rõhutada, et välisinvesteeringute Ukrainasse ligimeelitamise võti seisneb kindlates, stabiilsetes ja ennustatavates investeerimisoludes ning nõuda tungivalt, et Ukraina valitsus järgiks kavandatud õigusalaste ja kohtusüsteemi reformide elluviimist ning tegeleks esmajärjekorras käibemaksu tagasimaksmise ja ekspordikontrolliga seotud lahendamata probleemidega; kutsuda liikmesriike üles kaasama kogunud, asjakohase keeleoskusega riigiametnikke mestimisse, et nõustada paremini nende Ukraina partnereid ELi õigustiku alal;
- g) juhtida tähelepanu vajadusele luua stabiilne reguleeriv raamistik, mis kindlustaks omandiõiguse põhimõttele tuginedes konkurentsivõimelise turumajanduse loomise Ukraina Euroopa perspektiiviga lahutamatu seotud tegurina;
- h) tervitada ettevõtete ebaseadusliku omandamise ja sundvõõrandamise vastu võitlemise asutustevahelise komisjoni loomist; julgustada valitsust võtma konkreetseid meetmeid äriühinguõiguse ja kohtusüsteemi vajalike reformide abil, et kõrvaldada ettevõtete ebaseadusliku omandamise ja sundvõõrandamise oht;
- i) koostada konkreetne plaan laialdase ja kõikehõlmava vabakaubanduspiirkonna järkjärguliseks loomiseks, mis põhineks ühisel regulatiivsel alusel ja hõlmaks peaaegu kogu kaupade, teenuste ja kapitali vahetust ELi ja Ukraina vahel; kutsuda kõiki osapooli üles kaasama lepingusse põllumajandustooted võimalikult suurel määral; rõhutada sellega seoses täiendavate edusammude

¹ ELT L 134, 30.4.2004, lk 1.

² ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

tähtsust regulatiivse reformi protsessis, eriti konkurentsipoliitika, riigiabi, riigihangete, maksustamise ja intellektuaalomandi õiguste valdkonnas;

- j) võtta täiel määral arvesse Ukraina üliolulist rolli ELi energiavarustuse kindluse tagamises ja pöörata küllaldast tähelepanu tõsiasi, et Ukraina täielik kontroll oma energiavarustuse kindluse üle on otseses sõltuvuses riigi poliitilisest stabiilsusest ja heolust;
- k) nõuda seepärast tungivalt, et Ukraina energiasektoris järgitaks täiel määral turumajanduse ja läbipaistvuse põhimõtteid, eriti kui kõne all on hinnad, võrgule juurdepääs ja energiatõhusus; toetada Ukraina kiiret integreerumist Euroopa energiaühendusse; märkida Ukraina poolt energiaühenduse asutamislepingu allkirjastamise tähtsust; nõuda sellega seoses tungivalt tuumaohutuse hindamise kiirendamist kõigis töötavates Ukraina tuumaelektrijaamades vastavalt tuumaohutuse ühise tööühema tööprogrammidele; olla abiks Ukraina energiaressursside mitmekesistamisel, nt luues juurdepääsu Kesk-Aasia otsetarnetele; tugevdada Ukraina strateegilist rolli ELi nafta- ja gaasivarustuse transiitriigina, nt toetades Odessa–Brody torujuhtme suuna muutmist ja torujuhtme pikenduse ehitamist ELi; rõhutada vajadust kaasata Ukraina Nabucco gaasijuhtme projekti, viia lõpule Kaspia mere – Musta mere – ELi energiakoridor ja liita Ukraina elektrivõrk Elektrienergia Edastuse Koordineerimise Liidu võrguga; nõuda tungivalt energiaalase koostöö tugevdamist Gruusia, Ukraina, Moldova ja Aserbaidžani liidu (GUAM) raames;
- l) rõhutada säästva energiastrateegia tähtsust Ukraina jaoks; juhtida tähelepanu asjaolule, et järgides Tšernobõli tuumakatastroofist saadud kogemusi ning seistes suureneva impordisõltuvuse ja kliimamuutuste probleemi ees, peab Ukraina tegema suuri jõupingutusi energiasäästu, energiatõhususe ja taastuvenergia valdkonnas; juhtida tähelepanu, et Ukraina on üks kõige enam energiat raiskavaid riike maailmas ning et keskmiste energiatõhususe normide saavutamine võimaldaks riigil vastata oma riigisisesele energianõudlusele; nõuda tehnilist koostööd kõnealuses valdkonnas ELi ja Ukraina vahel ning kõnealuse koostöö lisamist uude laiendatud lepingusse;
- m) tugevdada Ukraina potentsiaali olulise partnerina rände- ja piirihalduses; näha ette uusi ühiseid meetmeid võitluses organiseeritud kuritegevuse vastu, kaasa arvatud Ukrainale võimalik privilegeeritud staatuse andmine seoses Europoliga; kindlustada viisalihtsustus- ja tagasivõtulepingute tõhus rakendamine; näha ette viisavaba reisimise korra kehtestamise eesmärk ja selleks vajalikud meetmed;
- n) süvendada ELi ja Ukraina vahelist koostööd keskkonnakaitse küsimustes ning tugevdada Ukraina suutlikkust lahendada probleeme, mis on seotud õhu ja vee kvaliteedi, jäätmekäitluse, looduskaitse ja kiirgussaastega, kusjuures mõnel neist on tugev piiriülene mõju; anda Ukrainale tehnilist ja finantsabi tema õigusaktide järkjärgulisel ühtlustamisel ELi keskkonnaalase õigustikuga ja keskkonnanormatiividega, mis põhinevad rahvusvahelisel keskkonnaõigusel, sealhulgas 1991. aasta Espoo konventsioonil keskkonnamõju piiriülese hindamise kohta ning 1979. aasta Berni konventsioonil Euroopa floora ja fauna ning nende kasvu- ja elupaikade kaitse kohta; näha ette toimiva ja jätkusuutliku mehhanismi loomine, et edendada keskkonnateadlikkust ja -kaitset

koostööfoorumi loomise abil valitsuse, kodanikuühiskonna/valitsusväliste organisatsioonide ja erasektori vahel ELi Ida-Euroopa naabruses;

- o) kutsuda Ukraina poliitilist juhtkonda üles rakendama ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolliga asjaomaseid sätteid, eelkõige pidades silmas märkimisväärsed võimalusi, mis avanevad Ukrainale paindlike mehhanismide kasutamise alal vastavalt kõnealusele protokollile; toetada ELi ja Ukraina ühismeedet Kyoto protokolliga tuleviku kohta;
 - p) näha ette Ukraina osalemine ühenduse ametites ja programmides, et hõlbustada Ukraina poliitikakujundajate ja ekspertide juurdepääsu Euroopa võrgustikele; suurendada ja avardada inimestevaheliste kontaktide võimalusi, eelkõige kodanikuühiskonna liikmete, üliõpilaste ja teadlaste puhul; tõhustada koostööd teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi kontekstis ning jätkata tööd ELi ja Ukraina vahelise teaduse, tehnoloogia ja kosmoseuuringute alase struktureeritud dialoogi loomisel/arendamisel;
 - q) juhtida tähelepanu, et ELiga 2004. ja 2007. aastal liitunud liikmesriigid peaksid aktiivselt osalema Ukraina liikumisel ELiga liitumise suunas, võimaldades Ukrainal nende reformialastest kogemustest kasu saada;
17. palub nõukogul ja komisjonil teavitada vastutavaid organeid regulaarselt ja põhjalikult läbirääkimiste käigust;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule ja komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Ukraina parlamendile, Ukraina valitsusele ja Ukrainale presidendile.